EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

17. veebruar 2005 *

Liidetud kohtuasjades C-453/02 ja C-462/02,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel Bundesfinanzhof'i (Saksamaa) 6. novembri 2002. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse vastavalt 13. ja 23. detsembril 2002, menetlustes

Finanzamt Gladbeck

versus

Edith Linneweber (C-453/02)

ja

Finanzamt Herne-West

versus

Savvas Akritidis (C-462/02),

* Kohtumenetluse keel: saksa.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud C. Gulmann ja R. Schintgen (ettekandja),

kohtujurist: C. Stix-Hackl,
kohtusekretär: vanemametnik M.-F. Contet,

arvestades kirjalikku menetlust ning 26. mai 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— E. Linneweber, esindaja: *Rechtsanwalt* M. Nettesheim,

— Saksamaa valitsus, esindaja: W.-D. Plessing, keda abistas *Rechtsanwalt* D. Sellner,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: E. Traversa ja K. Gross, keda abistas *Rechtsanwalt* A. Böhlke,

olles 8. juuli 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlused puudutavad nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas (EÜT L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 09/01, lk 23, edaspidi „kuues direktiiv") artikli 13 B osa punkti f tõlgendamist.

2 Eelotsusetaotlused on esitatud ühelt poolt Finanzamt Gladbeck ja E. Linneweberi, kes on oma 1999. aastal surnud abikaasa annakusaaja, ja teiselt poolt Finanzamt Herne-West ja S. Akritidise vahelistes kohtuasjades, mis puudutavad hasartmängude käibelt käibemaksu tasumist.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

3 Kuuenda direktiivi artikkel 2, mis moodustab selle II jaotise pealkirjaga „Reguleerimisala", sätestab:

„Käibemaksuga maksustatakse:

1. kauba tarnimine või teenuste osutamine tasu eest riigi territooriumil maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb;

[...]"

4 Kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti f kohaselt vabastavad liikmesriigid käibemaksust:

„kihlveod, loteriid jm hasartmängud vastavalt iga liikmesriigi kehtestatud tingimustele ja piirangutele."

Siseriiklikud õigusnormid

5 1993. aasta Umsatzsteuergesetz'i § 1 lõike 1 (1993. aasta käibemaksuseadus, BGBl. 1993 I, lk 565; edaspidi „UStG") kohaselt kuuluvad käibemaksuga maksustamisele ettevõtja majandustegevuse raames sooritatud riigisisesed tasulised tehingud.

6 UStG § 4 lõike 9 punkti b kohaselt on käibemaksust vabastatud käive, mis jääb Rennwett- und Lotteriegesetz'i (kihlvedude ja loteriide seadus) kohaldamisalasse, samuti tegevuslube omavate avalike kasiinode majandustegevusest tulenev käive.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

Kohtuasi C-453/02

7 E. Linneweber on oma 1999. aastal surnud abikaasa seadusejärgne annakusaaja. Viimasele kuulus tegevusluba, mille alusel oli tal lubatud avalikkusele tasu eest kasutada anda mängu- ja meelelahutusautomaate nii kohvikutes kui ka temale kuulunud mängusaalides. E. Linneweber ja tema abikaasa deklareerisid 1997. ja 1998. aastal eelmainitud automaatide kasutamisest saadud tulu käibemaksuvabana põhjusel, et tegevusluba omavate kasiinode automaatide käive oli käibemaksust vabastatud.

8 Finanzamt Gladbeck leidis seevastu, et kõnealune käive ei olnud UStG § 4 lõike 9 punkti b kohaselt maksuvaba, kuna see ei olnud maksustatav kihlvedudelt, hobuste võiduajamiselt ja loteriidelt tasumisele kuuluva maksuga ning ei tulenenud tegevusluba omava avaliku kasiino tegevusest.

9 E. Linneweber esitas hagi Finanzgericht Münster'ile põhjusel, et sarnaselt Euroopa Kohtu 11. juuni 1998. aasta otsusele kohtuasjas C-283/95: Fischer (EKL 1998, lk I-3369) peab kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti f kohaselt mänguautomaatide käive olema käibemaksust vabastatud. Mainitud otsuse punktis 28 sedastas kohus, et neutraalse maksustamise põhimõttest lähtudes ei või käibemaksuga maksustamise osas teha vahet seaduslikel ja ebaseaduslikel tehingutel.

10 Finanzamt Gladbeck rõhutas Bundesfinanzhof'ile oma hagi toetuseks esitatud kassatsioonkaebuse osas, et panused ning võiduvõimalused on tunduvalt suuremad, mängides nendel mänguautomaatidel, mis asuvad kasiinodes, võrreldes nendega, mis asuvad väljaspool neid asutusi. Seega, vastupidiselt Finanzgericht Münster'i seisukohtadele, ei konkureeri kaks mänguautomaadi tüüpi omavahel.

11 Võttes arvesse, et põhikohtuasja lahend sõltub kuuenda direktiivi tõlgendamisest, otsustas Bundesfinanzhof menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas kuuenda direktiivi [...] artikli 13 B osa punkti f tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik ei või maksustada käibemaksuga hasart- või rahamängu korraldamist, juhul kui maksust on vabastatud selle mängu korraldamine tegevusluba omavas avalikus kasiinos?

2. Kas kuuenda direktiivi [...] artikli 13 B osa punkt f keelab liikmesriigil maksustada käibemaksuga mänguautomaadi kasutamist üksnes põhjusel, et tegevusluba omavas avalikus kasiinos on selle kasutamine maksust vabastatud, või peavad väljaspool kasiinosid kasutatavad mänguautomaadid lisaks sellele olema oluliste näitajate nagu suurima panuse ja suurima võidusumma osas võrreldavad nendega, mida kasutatakse kasiino ruumides?

3. Kas aparaatide paigaldaja võib toetuda kuuenda direktiivi [...] artikli 13 B osa punktis f sätestatud maksuvabastusele?"

Kohtuasi C-462/02

12 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt Euroopa Kohtule edastatud toimikust nähtuvalt kasutas S. Akritidis aastatel 1987 kuni 1991 Herne-Eickel'is asuvat mängusaali. Seal korraldas ta nii ruleti- kui kaardimänge. Vastavalt talle antud loale võis neid mänge korraldada pädeva asutuse väljastatud takistuse puudumise tõendi alusel kehtestatud reegleid järgides („Unbedenklichkeitsbescheinigung").

13 S. Akritidis ei järginud aastatel 1989 kuni 1991 ruleti- ja kaardimängude osas pädeva asutuse ettekirjutusi. Näiteks ei kasutanud ta kaardimängulauda, ei pidanud kinni suurima panuse summast ning ei pidanud kõnealuste mängude käibe kohta arvestust.

14 Finanzamt Herne-West arvutas nimetatud perioodi käibe suuruse, võttes selleks arvesse ruleti- ja kaardimängude korraldamisest saadud ebaseaduslikku tulu. Pärast S. Akritidise kaebust ning olles arvesse võtnud eespool viidatud kohtuotsust Fischer, loobus Finanzamt Herne-West ruletimängu käivet käibemaksuga maksustamast. Samas otsustas ta ebaseaduslikult korraldatud kaardimänge käsitleda maksustatavate toimingutena ning tegi kindlaks selle mängu korraldamisest tekkinud ligikaudse käibe mahu.

15 S. Akritidis esitas eelnimetatud otsuse peale kaebuse Finanzgericht Münster'ile. See kohus otsustas, et vastavalt Euroopa Kohtu eespool viidatud kohtuotsuses Fischer väljendatud põhimõtetele pidi kõnealune kaardimäng olema kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti f alusel käibemaksust vabastatud. Lisaks leidis kohus, et S. Akritidis võis siseriiklikus kohtus tugineda otse nimetatud sättele. Puudus igasugune põhjus piirata kohtu poolt eespool viidatud otsuses esitatud põhimõtete kohaldamist ruletimängule.

16 Finanzamt Herne-West rõhutas Bundesfinanzhof'ile oma hagi toetuseks esitatud kassatsioonkaebuse osas, et Finanzgericht Münster'i põhimõtted ei ole käesolevas asjas kõnealusele kaardimängule ülekantavad. Käesolevas asjas, erinevalt eespool viidatud Fischeri kohtuotsuses kõne all olnud mängust, ei teki mingit konkurentsi S. Akritidise korraldatud kaardimängu ja kasiinode korraldatud mängude vahel, kuna need mängud ei ole mingil moel võrreldavad. Mis puutub S. Akritidisesse, siis tema väidab, et kaardimäng, mida tema asutustes mängiti, vastab tegevusluba omavates avalikes kasiinodes mängitavale „black jack'ile".

17 Võttes arvesse, et põhikohtuasja lahend sõltub kuuenda direktiivi tõlgendamisest, otsustas Bundesfinanzhof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkt f keelab liikmesriigil käsitleda käibemaksu objektina kaardimängu korraldamist, juhul kui sellise mängu korraldamine on tegevusluba omavas avalikus kasiinos maksust vabastatud või peavad väljaspool kasiinosid korraldatavad kaardimängud lisaks sellele olema oluliste näitajate nagu mängureeglite, suurima panuse ning suurima võidusumma osas võrreldavad nendega, mida korraldatakse kasiinodes?

2. Kas korraldaja võib toetuda kuuenda direktiivi [...] artikli 13 B osa punktis f sätestatud maksuvabastusele?"

18 Euroopa Kohtu presidendi 6. veebruari 2003. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-453/02 ja C-462/02 kirjaliku ja suulise menetluse ning kohtuotsuse huvides.

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus kohtuasjas C-453/02

19 Esiteks peab märkima, et ühest küljest on UStG § 4 lõike 9 punkti b kohaselt tegevusluba omavate avalike kasiinode mänguautomaatide või hasartmängude käive käibemaksust vabastatud, ilma et nimetatud seadmete vorm või korraldamise ja kasutamise viis oleks määratletud.

20 Teisest küljest, nagu Bundesfinanzhof eelotsusetaotluses täpsustas, tuleb sedastada, et tegevusluba omavate avalike kasiinode poolt kasutatavate mängude ja hasartmänguautomaatide osas ei kohaldata mingisuguseid piiranguid.

21 Seega võidakse põhikohtuasjas kõne all olevaid hasartmänge ja hasartmänguautomaate, sõltumata nende korraldamise viisist, kasutada tegevusluba omavates avalikes kasiinodes ilma, et nende käive oleks käibemaksuga maksustatav.

22 Neil asjaoludel tuleks esimest küsimust kohtuasjas C-453/02 mõista sellisena, millega soovitakse välja selgitada, kas kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti f tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt kõik hasartmängud ja hasartmänguautomaadid on käibemaksust vabastatud siis, kui neid kasutatakse tegevusluba omavates avalikes kasiinodes, sellal kui teistele samal alal tegutsevatele ettevõtjatele see maksuvabastus ei laiene.

23 Selleks, et vastata selliselt ümbersõnastatud küsimusele, tuleb rõhutada, et kuigi kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punktist f tulenevalt peab hasartmängude ja hasartmänguautomaatide kasutamine olema põhimõtteliselt käibemaksust vabastatud, jääb sellise maksuvabastuse osas tingimuste ja piirangute kindlaksmääramine ikkagi liikmesriikide pädevusse (eespool viidatud kohtuotsus Fischer, punkt 25).

24 Hoolimata sellest peavad liikmesriigid seda pädevust teostades austama neutraalse maksustamise põhimõtet. Euroopa Kohtu praktikast tulenevalt välistab see põhimõte just omavahel konkureerivate samalaadsete kaupade või teenuste osutamiste erineva kohtlemise käibemaksu küsimustes, see tähendab, et nimetatud kaubad või teenused peavad olema maksustatavad ühetaolise määraga (vt selle kohta 11. oktoobri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-267/99: Adam, EKL 2001, lk I-7467, punkt 36 ja 23. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-109/02: komisjon *v.* Saksamaa, EKL 2003, lk I-12691, punkt 20).

25 Nagu järeldub sellest kohtupraktikast, samuti 7. septembri 1999. aasta otsusest kohtuasjas C-216/97: Gregg (EKL 1999, lk I-4947, punkt 20) ning eespool viidatud kohtuotsusest Fischer, on kaupade või teenuste osutamise sarnasuse hindamise koha pealt tootja või teenuse osutaja samasus ning nende juriidiline laad, mille kaudu nad tegutsevad, põhimõtteliselt asjassepuutumatud.

26 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 37 ja 38, uuris Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuasjas Fischer kõne all olnud tegevuste omavahelise sarnasuse määratlemisel üksnes kõnealuste tegevuste võrreldavust ning ei arvestanud argumenti, mille kohaselt, võttes arvesse neutraalse maksustamise põhimõtet, erinevad hasartmängud omavahel vaid asjaolu poolest, kas neid korraldavad tegevusluba omavad avalikud kasiinod või mitte.

27 Eespool viidatud kohtuotsuses Fischer leidis Euroopa Kohus, et olukord, kus liikmesriik maksustab käibemaksuga ebaseadusliku hasartmängu korraldamise väljaspool tegutsemisluba omavat avalikku kasiinot, sellal kui selle hasartmängu korraldamine kasiinodes on maksust vabastatud, on vastuolus kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punktiga f.

28 Kuigi hasartmängu korraldaja samasus ei ole asjassepuutuv määratlemaks, kas nimetatud mängu ebaseaduslikku korraldamist tuleks käsitleda konkureerivana sama mängu seadusliku korraldamisega, peab ta *a fortiori* olema asjassepuutuv siis, kui on vaja määratleda, kas kahte seaduslikult käitatavat mängu või mänguaparaati peab käsitlema konkureerivatena teineteise suhtes.

29 Sellest järeldub, et kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punktis f liikmesriikidele jäetud pädevuse teostamisel hasartmängude läbiviimise ja hasartmänguautomaatide kasutamise tingimuste ja piirangute määratlemise osas, mille puhul võib nimetatud sättes ette nähtud käibemaksuvabastust kohaldada, ei või liikmesriigid muuta maksuvabastuse kohaldamist sõltuvaks nimetatud mängude korraldaja ja automaatide kasutajasamasusest.

30 Neist järeldustest lähtuvalt tuleb kohtuasjas C-453/02 esitatud esimesele küsimusele vastata, et kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti f tuleb tõlgendada nii, et selle sättega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt on kõikide hasartmängude korraldamine ja hasartmänguautomaatide kasutamine käibemaksust vabastatud siis, kui see toimub tegevusluba omavas avalikus kasiinos, sellal kui samalaadsele tegevusele, mida ei korralda kasiinod, maksuvabastus ei laiene.

Teine küsimus kohtuasjas C-453/02 ja esimene küsimus kohtuasjas C-462/02

31 Arvestades kohtuasjas C-453/02 esitatud esimesele küsimusele antud vastust, ei ole vaja vastata ei teisele selles kohtuasjas esitatud küsimusele ega kohtuasjas C-462/02 esitatud esimesele küsimusele.

Kolmas küsimus kohtuasjas C-453/02 ja teine küsimus kohtuasjas C-462/02

32 Nende küsimustega soovib eelotsuse esitanud kohus teada, kas põhimõtteliselt on kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punktil f vahetu õigusmõju, see tähendab, et kas hasartmängu korraldaja või hasartmänguautomaadi kasutaja võib sellele siseriiklikus kohtus tugineda, takistamaks selle sättega kokkusobimatu siseriikliku õiguse kohaldamist.

33 Antud juhul peab rõhutama, et kõikidel juhtudel, kus direktiivi sätete sisu paistab olevat tingimusteta ja piisavalt täpne, võib rakendusmeetmete tähtaegsel kohaldamata jätmisel nendele sätetele tugineda iga siseriikliku õigusnormi vastu, mis ei ole direktiiviga kooskõlas, või juhul, kui direktiivi sätete olemuseks on määratleda eraisikute õigused suhetes riigiga (vt selle kohta 19. jaanuari 1982. aasta otsus kohtuasjas 8/81: Becker, EKL 1982, lk 53, punkt 25; 10. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-141/00: Kügler, EKL 2002, lk I-6833, punkt 51, ja 20. mai 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-465/00, C-138/01 ja C-139/01: Österreichischer Rundfunk jt, EKL 2003, lk I-4989, punkt 98).

34 Kuuenda direktiivi artikli 13 B osa otseselt puudutavast kohtupraktikast tuleneb, et juhul kui see säte tunnustab vaieldamatult liikmesriikide kaalutlusõigust määratleda selle sättega ettenähtud teatud maksuvabastuste kohaldamise tingimused, ei või liikmesriik keelduda seda andmast maksumaksjale, kes suudab tõendada, et tema maksukohustuslase staatus kuulub tõepoolest ühte kuuendas direktiivis väljendatud maksuvabastuse kategooriasse asjaolu tõttu, et see riik ei ole vastu võtnud sätteid selle maksuvabastuse kohaldamise lihtsustamiseks (eespool viidatud kohtuotsus Becker, punkt 33).

35 Tuleb lisada, et asjaolu, et kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkt f kinnitab veelkord liikmesriikide kaalutlusõiguse olemasolu, täpsustades, et hasart- ja rahamängude maksust vabastamise tingimuste ja piirangute määratlemine kuulub liikmesriikide pädevusse, ei ole käesoleva tõlgendamise küsimuses asjassepuutuv. Kuna need mängud on põhimõtteliselt käibemaksust vabastatud, võib igaüks, kes neid korraldab, otseselt tugineda nimetatud maksuvabastusele, kui kõnealune liikmesriik on loobunud talle kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punktiga f selgelt omistatud pädevuse teostamisest või kui ta ei ole seda pädevust suutnud kasutada.

36 Samuti tuleb sedastada, et põhimõte, mis kehtib olukorras, kus liikmesriik ei ole talle kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punktiga f omistatud pädevust teostanud, kehtib *a fortiori* ka olukorras, kus liikmesriik on nimetatud pädevuste teostamisel võtnud vastu siseriiklikke õigusnorme, mis ei ole antud direktiiviga kooskõlas.

37 Sellest järeldub, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 72 märkis, et põhikohtuasjas on liikmesriigi kehtestatud tingimused ja piirangud, mille puhul raha- või hasartmängudele käibemaksuvabastust kohaldatakse, vastuolus neutraalse maksustamise põhimõttega, mistõttu ei või nimetatud liikmesriik neile tingimustele või piirangutele tugineda selleks, et keelduda maksuvabastuse andmisest nende mängude korraldajale, kui korraldajal on õigus maksuvabastust kuuenda direktiivi alusel nõuda.

38 Seega tuleb kohtuasjas C-453/02 esitatud kolmandale küsimusele ja kohtuasjas C-462/02 esitatud teisele küsimusele vastata, et kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punktil f on vahetu õigusmõju, see tähendab, et hasartmängu korraldaja või hasartmänguautomaadi kasutaja võib sellele siseriiklikus kohtus tugineda, takistamaks selle sättega kokkusobimatute siseriiklike õigusnormide kohaldamist.

Käesoleva kohtuotsuse ajaline mõju

39 Saksamaa valitsus mainis oma suulistes märkustes Euroopa Kohtu võimalust piirata käesoleva otsuse ajalist mõju, juhul kui ta leiab, et sarnaselt käesolevate põhikohtuasjadega on siseriiklik õigus kuuenda direktiiviga vastuolus.

40 Saksamaa valitsus juhtis oma nõude toetuseks Euroopa Kohtu tähelepanu esiteks kahjulikele majanduslikele tagajärgedele, mis kaasnevad otsusega, millega tuvastatakse õigusnormi nagu UStG § 4 lõike 9 vastuolu kuuenda direktiiviga. Teiseks väitis ta, et Euroopa Ühenduste Komisjoni tegutsemine pärast 5. mai 1994. aasta otsust kohtuasjas C-38/93: Glawe (EKL 1994, lk I-1679), viis Saksamaa Liitvabariigi järelduseni nagu oleks UStG § 4 lõige 9 kuuenda direktiiviga kooskõlas.

41 Seega tuleb antud asjas sedastada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et tõlgendus, mille Euroopa Kohus talle EÜ artikliga 234 antud pädevust kasutades ühenduse õigusnormile annab, selgitab ja täpsustab selle sätte tähendust ja ulatust nagu seda peab või peaks mõistma ja kohaldama alates tema jõustumise hetkest. Sellest järeldub, et taoliselt tõlgendatud õigusnormi võib ja peab kohus kohaldama isegi õigussuhetele, mis on tekkinud ja rajatud enne tõlgendamistaotluse kohta tehtud otsust, kui muu hulgas on täidetud tingimused, mis lubavad vaidlust selle sätte kohaldamise üle pädevates kohtutes arutada (vt selle kohta 11. augusti

1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-367/93–C-377/93: Roders jt, EKL 1995, lk I-2229, punkt 42 ja 3. oktoobri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-347/00: Barreira Pérez, EKL 2002, lk I-8191, punkt 44).

42 Üksnes ühenduse õiguskorra lahutamatuks osaks olevale õiguskindluse põhimõttele tuginedes võib kohus erandlikult otsustada piirata huvitatud isikute võimalust tugineda sättele, mida kohus on tõlgendanud selliselt, mis seab kahtluse alla heas usus rajatud õigussuhted (vt selle kohta 23. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas C-104/98: Buchner jt, EKL 2000, lk I-3625, punkt 39 ja eespool viidatud kohtuotsus Barreira Pérez, punkt 45).

43 Mis puudutab põhikohtuasja, siis tuleb esiteks tõdeda, et eespool viidatud kohtuotsuse Glawe järgsele komisjonipoolsele tegutsemisele ei saa õiguspäraselt tugineda, toetamaks väidet, et UStG artikli 4 lõiget 9 võis eelduslikult käsitleda kuuenda direktiiviga kooskõlas olevana. Antud asjas tehtud otsus puudutas üksnes automaatide kasutamisest tuleneva käibe maksubaasi määratlemist ning ei olnud mingil moel seotud erineva kohtlemisega, mida Saksa seadusandlus oli üldjuhul käibemaksu küsimustes tegevusluba omavate avalike kasiinode ja teiste hasartmängude korraldajate vahel rakendanud.

44 Teiseks tuleb arvestada, et eelotsusega liikmesriigile kaasneda võivad majanduslikud tagajärjed iseenesest ei õigusta käesoleva kohtuotsuse ajalise mõju piirangute kehtestamist (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused Roders jt, punkt 48 ja Buchner jt, punkt 41).

45 Seega puudub alus piirata käesoleva otsuse ajalist mõju.

Kohtukulud

46 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotamise siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, v.a poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ, kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas, artikli 13 B osa punkti f tuleb tõlgendada nii, et selle sättega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt on kõikide hasartmängude korraldamine ja hasartmänguautomaatide kasutamine käibemaksust vabastatud siis, kui see tegevus toimub tegevusluba omavas avalikus kasiinos, sellal kui samalaadsele tegevusele, mida ei korralda kasiinod, maksuvabastus ei laiene.**

2. **Kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punktil f on vahetu õigusmõju, see tähendab, et hasartmängu korraldaja või hasartmänguautomaadi kasutaja võib siseriiklikus kohtus sellele tugineda, takistamaks selle sättega kokkusobimatute siseriiklike õigusnormide kohaldamist.**

Allkirjad